

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT KIRKONKYLÄN KOULU

LUKUVUOSI 2023-2024

1. Järjestyssääntöjen tarkoitus

Sääntöjen tarkoituksena on taata jokaiselle kouluyhteisön jäsenelle oikeus työskentelyrauhaan, henkilökohtaiseen turvallisuuteen ja omaisuuden suojaan. Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Oppilaan on noudatettava koulun järjestyssääntöjä ja käsiteltävä huolellisesti koulun omaisuutta. Asialliseen käyttäytymiseen kuuluu yleisesti hyväksytyjen tapojen, sääntöjen ja lakien noudattaminen, sovelias kielenkäyttö ja kohteliaisuus.

Säännöt ovat voimassa kouluaikana. Koulun alueena pidetään koulurakennuksia ja välituntialuetta. Oppilaan kouluaika koostuu koulumatkoista, oppitunneista ja muista koulun järjestämistä tilaisuuksista. Kouluajaksi katsotaan myös koulun alueen ulkopuolella kouluaikana koulun järjestämät opetustapahtumat.

2. Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

Oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Kaikilla oppilailla on sivistykselliset perus- ja ihmisoikeudet, kuten oikeus maksuttomaan perusopetukseen, oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan.

Suomen perustuslaki (731/1999) 16 § sivistykselliset oikeudet, 6 § yhdenvertaisuus, 7 § oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen ja 10 § yksityiselämän suoja sekä YK:n lapsen oikeuksien sopimus 28 ja 29 artikla oikeus koulutukseen.

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Lisäksi

yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä on säädetty yhdenvertaisuuslaissa sekä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa.

Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin.

Perusopetuslaissa kirjattuja oppilaan oikeuksia ovat esimerkiksi 30 § oikeus saada opetusta, 31 § opetuksen maksuttomuus, 29 § oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, 32 § koulumatkaetu, 33 § majoitusetu, 34 § tapaturman hoito ja terveydenhuolto, 31 § ruokailuetu, koulunkäynnin ja oppimisen tuki (16 § tukiopeutus ja osa-aikainen erityisopetus, 16 a § tehostettu tuki, 17 § erityinen tuki ja 17a § henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) sekä 31a § oppilashuolto. Tähän järjestyssääntöjen kohtaan voidaan esimerkiksi laittaa internetsivun linkki Finlexin ajantasaiseen lainsäädäntöön.

Perusopetuslain 7 luvusta löytyvät säännökset oppivelvollisuudesta sekä oppilaan oikeuksista ja velvollisuuksista <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>. Lukiolain 5 luvusta löytyvät säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980629>. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 5 luvusta löytyvät säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>.

Oppilaan velvollisuudet

Kiusaaminen on kielletty. Kiusaamisen välttämiseksi ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, toimitaan kiusaamiselta ja häirinnältä laaditun erillisen suunnitelman sekä koulussa käytössä olevan KiVa- kouluohjelman mukaisesti. Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, kunnes oppivelvollisuus on suoritettu.

Perusopetuslaki 25 ja 26 §

Oppilaalla on velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.

Milloin oppilas jää saapumatta kouluun, on oppilaan huoltaja velvollinen mahdollisimman pian ilmoittamaan opettajalle poissaolosta. Ilmoitus poissaolosta pitää tehdä saman koulupäivän aikana.

Luvan enintään viiden päivän poissaoloon myöntää opettaja huoltajan erillisestä hakemuksesta.

Tästä pidemmät vapautukset myöntää koulun rehtori.

Hakemukset tehdään **Wilmassa**.

3. Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

Koulussa käyttäydytään hyvien tapojen mukaisesti.

Hyvää käyttäytymistä on:

- toisten huomioon ottaminen
- opiskelurauhan edistäminen ja kunnioittaminen
- tervehtiminen
- ohjeiden noudattaminen
- noudatetaan hyviä ruokailutapoja
  - o ruokailussa käyttäydytään rauhallisesti
  - o noudatetaan ruokalahenkilökunnan ja opettajien ohjeita
- pukeudutaan asiallisesti
  - o asialliseen pukeutumiseen kuuluu tarkoituksenmukainen pukeutuminen ja ettei pukeuduta toisia loukkaavalla tavalla tai hyvän tavan vastaisesti.

Esimerkiksi hygienia- ja turvallisuussyistä oppilaita voidaan ohjata pukeutumaan tarkoituksenmukaisesti liikuntatunnille tai teknisen työn tunnille. Loukkaavana ja hyvän tavan vastaisena pukeutumisena voidaan pitää esimerkiksi sellaisen asusteen pitämisen, johon on kirjoitettu tiettyyn väestöryhmään kohdistuva rasistinen ilmaus. Asianmukaisen pukeutumisen arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaiden perusoikeudet itsemääräämiseen ja yksityisyyden suojaan. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan (EOAK 2948/2/08) todennut kategorisen lävistyskorukiellon laittomaksi, koska se loukkasi perusoikeutena suojattuja itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyden suoja eli oikeutta määrätä vapaasti omasta kehostaan ja ulkonäöstään.

- Oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdeä ilmaisematta.
- Sovituista ajoista ja täsmällisyydestä pidetään kiinni. ”Saavun ajoissa oppitunneille”.
- Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Henkilötietolaki (523/1999) kieltää toisesta henkilöstä otetun valokuvan ja videon julkaisemisen ilman tämän suostumusta, jos toinen henkilö on tunnistettavissa kuvasta. Rikoslain (39/1889) 24 luvussa mm. sekä 8 § yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen että 9-10 § kuvan kohteen kunnian loukkaaminen on säädetty rangaistaviksi teoksi. Ks. tarkemmin Tietosuojavaltuutetun toimiston opas: Valokuva ja yksityisyyden suoja henkilötietolain kannalta 2010. Ks. myös apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV 166/1/2008 järjestyssäännöissä ei voitu kokonaan kieltää valokuvaamista, videointia ja nauhoittamista koulun alueella). Valokuvien ja videoiden käytössä tulee huomioida lisäksi tekijänoikeudet. Valokuvan ja videon valmistajalla on teokseensa tekijänoikeus. Ks. lisää tekijänoikeuksista tekijänoikeuslaki (404/1961) ja <http://www.tekijanoikeus.fi/>. Tässä voidaan todeta esimerkiksi: ”Tiedostan tekijänoikeusasiat käyttäessäni kännykkää koulussa. Kuvaan ainoastaan henkilöitä, joilta olen saanut luvan kuvan ottamiseen. Julkaisen sosiaalisessa mediassa ja muualla ainoastaan sisältöjä, joihin minulla on tekijänoikeudet ja asianmukaiset luvat. Epäilläessäni sisältöjeni asiallisuutta tiedustelen aina opettajaltani hänen kantaansa mahdolliseen julkaisemiseen.”

4. Oleskelu ja liikkuminen

Kouluun tulee saapua aamulla ajoissa. Sisälle saa tulla vasta kellon soittua. Poikkeuksista sisätiloihin tulemisesta ilmoitetaan erikseen.

Välitunnit:

- Välituntialueella tarkoitetaan koulun erikseen aidalla rajattua piha-aluetta
- välitunnit vietetään ulkona, ellei muita ohjeita anneta
- välitunnille pukeudutaan säänmukaisesti (talviaikana päähine)
- välitunnilla noudatetaan erityistä varovaisuutta.

Liikkuminen:

- Koulualueelta poistuminen kouluajana ilman opetukseen liittyvää tai muuta perusteltua syytä on kielletty.

Ohjeistus pakkasrajoista kouluajana:

Aamulla klo 8.00 tulevat oppilaat voivat tulla suoraan sisälle, **jos pakkasta on yli -20 astetta**. Kaikilla muilla välitunneilla **pakkasraja on -25 astetta**. **Klo 8.00-12.00 välitunnit pidetään aina sisällä**. Klo 12.00-12.15, 13.00-13.15 (13.00-13.30) ja 14.00-14.15 välitunnit pidetään aina ulkona. Virallinen pakkasraja tarkistetaan Ilmatieteen laitoksen sivuilta <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/saa/muhos> (ei koulun mittarien mukaan). Välitunnit vietetään sisällä vain luokkien omilla käytävillä ja/tai luokissa (opettaja ohjeistaa asiassa omat oppilaat). Välituntivalvonnat suoritetaan vuorolistojen mukaisesti, eli klo 8.00-12.00 välitunnit vietetään sisällä ja klo 12.00-14.15 välitunnit vietetään ulkona. Oppilaita ei päästetä välitunneilla ulos klo 8.00-12.00 välisellä ajalla, jos pakkasta on -25 astetta tai enemmän (välituntivalvontaa ei ole ulkona). Poikkeuksena vain tilanne, jolloin opettaja voi halutessaan valvoa itse oman luokan oppilaat ulkona.

Koulumatkat:

Oppilas on ylläpitäjän toimesta koulumatkoilla aina vakuutettuna. Tapaturman korvausvastuu koskee vain tavanomaista koulumatkaa **kuljettaessa suoraan koulusta kotiin tai kodista kouluun**. Jos oppilas poikkeaa koulumatkalla ”omille teilleen”, kaverin luokse, harrastuksiin tms. ja tuolloin sattuu vahinko, ei ylläpitäjä ole velvoitettu sitä korvaamaan.

- Koulumatkoilla käyttäydytään hyvien tapojen ja liikennesääntöjen mukaan
- pyörät pidetään niille osoitetuissa paikoissa eikä niillä ajeta koulun pihalla kouluajana
- pyörät tulee pitää lukittuina
- laki edellyttää pyöräilykypärän käyttöä
- linja-autoissa ja takseissa on käytäydyttävä asiallisesti ja toisen omaisuus huomioiden.
- linja-autoja ja takseja odotetaan kuljetukseen erikseen osoitetulla paikalla.

5. Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun omaisuutta käsitellään huolellisesti.

- Jokaisen on omalta osaltaan huolehdittava koulualueen viihtyisyydestä ja siisteydestä
- roskaaminen on kielletty
- jos oppilas on aiheuttanut vahinkoa, siitä tulee viipymättä ilmoittaa opettajalle tai rehtorille
- oppilaalla on velvollisuus vahingonkorvaamiseen ja likaamansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuuden puhdistamiseen tai järjestämiseen.

Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 2 §:n mukaan myös alaikäinen on vahingonkorvausvelvollinen. Jos vahingon on aiheuttanut kahdeksaatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi. Ks. vahingonkorvaamisesta apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu (EOAK 3327/4/10) ja apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/15/50/2012).

6. Turvallisuus

Koulun alueita ulkona sekä sisäkäytäviä valvotaan tallentavilla kameroilla.

Kameravalvontaa koskevat henkilötietolain 5, 6, 7, 9, 24, 32 ja 34 §:t. Ks. tarkemmin Tietosuojavaltuutetun toimiston opas: Kameravalvonnan yksityisyyden suoja ja henkilötietojen käsittely 2011

Välitunnilla noudatetaan erityistä varovaisuutta

- Polkupyörät säilytetään koulun pyörätelineissä. Polkupyörät pidetään lukittuina
- suksien säilytyspaikkana on pyörätelineiden vieressä oleva teräsaita (sukset aittaa vasten)
- pulkat, liukurit yms. ulkoiluvälineet säilytetään oppilaan oman luokan sisääntulo-oven välittömässä läheisyydessä siten, että ne eivät estä turvallista kulkua ovesta sisälle ja ulos
- lumipallojen ja kivien heittäminen on koulun pihalla kielletty
- tapaturman sattuessa koulussa on asiasta ilmoitettava välittömästi lähimmälle aikuiselle ja omalle opettajalle.

7. Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

- Matkapuhelimen tai mobiililaitteen saa tuoda kouluun, mutta siitä ei saa aiheutua häiriötä oppituntin aikana
- oppilas saa käyttää oppituntien aikana omaa tietokonetta, matkapuhelinta tai mobiililaitetta vain opettajan luvalla ja ohjauksessa

- oppilaan omasta mobiililaitteesta tai tietokoneesta ei saa lähettää kuvaa ja/tai ääntä ns. livestream suoratoistona oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä
- matkapuhelin pidetään oppituntien aikana äänettömällä tai suljettuna
- oppilas voi poikkeuksellisesti soittaa matkapuhelimella kouluaikana, jos siihen on erityistä tarvetta. Lupa soittamiseen oppitunnin aikana on kysyttävä opettajalta
- oppilaan matkapuhelin, tietokone tai muu mobiililaitte voidaan takavarikoida kouluaikana, jos laitetta käytetään väärin esimerkiksi kiusaamis- tai häiritsemistarkoituksessa
- väärinkäytösten sattuessa opettaja tai rehtori voi takavarikoida puhelimen määrääjäksi
- koulu ei vastaa kouluaikana rikkoutuneista oppilaan tuomista laitteista tai henkilökohtaisista välineistä.

8. Päihteet ja vaaralliset esineet

Lailla kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kiellettyä. Tämän koskee muun muassa alkoholia, tupakkalain tarkoittamia tupakkaa ja tupakkatuotteita, huumausainelain tarkoittamia huumausaineita, veitsiä, ampuma-aseita, voimakkaita laserosoittimia sekä vastaavia esineitä ja aineita.

Perusopetuslaki 29 §, lukiolaki 21 §, laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 28 § ja järjestyslaki (612/2003) 9 §. Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Voimassa olevan tupakkalain 2 § kattaa esimerkiksi nuuskan. Eduskunnan käsittelyssä oleva hallituksen esitys (HE 15/2016) kieltää myös sähkötupakan käytön alaikäisiltä. Ks. apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/427/1/2011).

Huumausainelaki (373/2008) 3 §. Ks. myös Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).

Opetushallituksen ja Säteilyturvakeskuksen tiedote laserosoittimien vaaroista 14.12.2012.

- Opettaja tai rehtori voi takavarikoida kouluun tuodut päihteet tai vaaralliset esineet
- tarvittaessa paikalle kutsutaan poliisi tai asiasta tehdään rikosilmoitus.

9. Kurinpito

Oppilasta, joka ei noudata koulun järjestystä tai käyttäytyy sopimattomasti, voidaan kurinpitokeinoilla ojentaa seuraavin keinoin:

Kasvatuskeskustelu (perusopetuslaki 35 a §)

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu kirjataan Wilmaan ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se tilanne huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.

Siivousvelvoite (perusopetuslaki 35 § 4 mom.)

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.

Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä muista lainmukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä.

Oppilaan määrääminen poistumaan (perusopetuslaki 36 § 2 mom., 36 a § 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §)

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Rehtori tai opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Oppilaan määräämisestä poistumaan ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Oppilaan määrääminen poistumaan kirjataan wilmaan.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, joka on poistettu oppitunnilta tai koulun tilaisuudesta, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa poistumaan määräämisen jälkeen. Rehtori tai opettaja päättää, miten valvonta järjestetään.

Oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen (perusopetuslaki 36 § 3 mom., 36 a 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §)

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Opetuksen epäämisestä ilmoitetaan huoltajalle ja tarvittaessa sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Opetuksen epääminen kirjataan

Wilmaan. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa opetuksesta epäämisen jälkeen.

Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään (perusopetuslaki 36 § 4 mom., 36 a § 1 mom., perusopetusasetus 18 §)

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Oppilaan määräämisestä tekemään kotitehtäviään ilmoitetaan oppilaan huoltajalle.

Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään kirjataan Wilmaan.

Jälki-istunto (perusopetuslaki 36 § 1 mom., 5 mom. ja 6 mom., 36 a § 1 mom., perusopetusasetus 18 §)

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi oppilaan, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istunto voi koostua myös eri toimien yhdistelmästä. Jälki-istuntoa ei voida suorittaa työraugaistuksena.

Oppilas voidaan määrätä osallistumaan sellaisiin tehtäviin, jotka tukevat hänen jälki-istuntonsa aiheuttaneen toiminnan toistumisen tai jatkumisen estämiseksi tarkoitettuja kasvatuksellisia tavoitteita. Tällainen toiminta voi olla esimerkiksi avustamista yhteisen toiminnan järjestämisessä.

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. Oppilaan määrääminen jälki-istuntoon kirjataan Wilmaan.

Kirjallinen varoitus (perusopetuslaki 36 § 1 mom., 36 a § 1 mom. ja 7 mom., 36 h §)

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää koulun rehtori.

Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kirjallisen varoituksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kirjallinen varoitus, järjestetään tarvittava oppilashuolto.

Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Määräaikainen erottaminen (perusopetuslaki 36 § 1 mom., 36 a §, 36 h §)

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna käsiteltäessä

oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa opetustoimesta vastaavassa toimielimessä, jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta.

Ennen oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen määräaikaista erottamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Määräaikaisesta erottamisesta tulee antaa päätös.

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua tämän suunnitelman laatimiseen.

Määräaikaista erottamista koskevaa päätöstä ei voida pääsääntöisesti täytäntöönpanna ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös saa lainvoiman, kun päätökseen ei voi enää hakea muutosta. Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen. Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään. Päätöksen määräaikaisesta erottamisesta tekee opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, joka on erotettu määräaikaisesti, järjestetään tarvittava oppilashuolto.

Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Turvaamistoimenpiteet (perusopetuslaki 36 b §)

Rehtorilla ja opettajalla yhdessä ja erikseen on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata opettajan tai rehtorin poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on yhdessä ja erikseen oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Liiallisesta voimankäytöstä voi seurata rikoslain mukainen seuraamus. Toimenpide kirjataan Wilmaan.

Esineiden tai aineiden haltuunotto (perusopetuslaki 36 d §)

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittama tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoittimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Esineen tai aineen haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa. Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Esineiden ja aineiden haltuunotto on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Tavaroiden tarkastaminen (perusopetuslaki 36 e § ja 36 f §)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oppilaan tavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi laukkuja, penaaalia ja erilaisia kotelaita ja säilytystiloilla esimerkiksi kaappia ja pulpettia. Päällisin puolin tapahtuvalla tarkastamisella tarkoitetaan henkilön yllä olevien vaatteiden ulkopuolista käsin koettelemista.

Tarkastusoikeus ei ulotu oppilaan vaatteiden ja ihon väliin kätkeytyneiden esineiden tai aineiden etsimiseen. Hallussapidon ilmeisyydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että epäilyn perusteella on konkreettinen tosiseikka, joka voi olla esimerkiksi opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Tavaroiden tarkastaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteellä ei

saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa. Oppilaan tarkastaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian. Toimenpide kirjataan Wilmaan.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (perusopetuslaki 36 g §)

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää.

10. Muut erilliset asiat

Koulun puitteissa tapahtuva kerhotoiminta ja vapaa-ajan toiminta:

Koulun tiloissa tai koulun kerhon puitteissa tapahtuvassa toiminnassa noudatetaan koulun järjestyssääntöjä.

Luokkakohtaiset järjestyssäännöt:

Luokilla on mahdollisuus tehdä koulutyölleen omia toimintaohjeita, jotka tukevat koulun järjestyssääntöjä.